

Téereb Danyeel — Limu juróom-ñeent

Ubbeeku Bes Yu Mujj yi: Seetlu Daniel ngir Am Xam-Xam

Jeff Pippenger

2024-01-18

Nu jeex nañu benn mbind mu bees ak benn xaaj bu jóge ci Prophets and Kings, fañu Mbokk White waxe ne Daniyel dafa doon seet “a xam njëg mi nekkoon diggante jaamug juróom-ñaar-fukk at yi, ni ko Yereimiya waxe woon ci yëgleb, ak ñaar-fukk ak ñetti téeméeri at yi mu dégg ci peeñ mi gan gu jóge asamaan wax ne dañuy weesu balaa setalug kër Yàlla.”

“Ci beneen peeñ bu bees, leer gu gën a yaatal tax na mbir yi di ñëw ci kanam feeñaat; te ci jeexitalu peeñ boobu la Dañeel dégg ‘ab selluy wax, te beneen selluy ne selluy boobu doon wax: Ba ñaata la peeñ bi di deme?’ Dañeel 8:13. Tont bi ñu ko may, ‘Ba ci ñaari junni ak ñetti téeméer fan; noonu ñu dina laabal kër Yàlla gi sell gi’ (saar 14), dugal ko ci njàqare ju tar. Ak seen xol mu dëgër moo doon wut tekkitalu peeñ boobu. Mënuloon a xam ni ñaareelu fanweeri at yi ñu waxoon jaarale ko ci Yereimi, ci njaamug ñaar-fukk ak juróom-ñaar at, bëgg nañu ci lëkkaleek ñaari junni ak ñetti téeméer fan yi mu dégg ci peeñ ma gan ga asamaan wax ne dañuy weesu balaa laabalug kër Yàlla gi sell. Malaaka Jibiril jox na ko ab tekkital wu ndaw; waaye bi yonent bi déggée wax ya ne, ‘Peeñ bi ... dina am ci fan yu bare,’ mu daanu. ‘Man Dañeel daanu naa,’ noonu la bind ci li ko daloon, ‘te wopp naa ay fan; gannaaw loolu ma jóg, def liggéeyu buur bi; te peeñ bi yémaloon na ma, waaye kenn xamul ko.’ Saar yi 26, 27.” Yonent yi ak Buur yi, 553, 554.

Noppalu Miller duñu mas àgg ci xam-xam bu mat ci yëgle gi ci sàmm yi ñuy waaree. Ba waxtu wi jotoon ba Gaynde gi aju ci giiru Yuda bëggee joxe yeneen leeral ci “juróom-ñaari yoon yi,” ñoom dugg nañu ci jéego Laodise, te juróom-ñaari at gannaaw ga, dañu bañ leeralu “juróom-ñaari yoon yi” bépp. Duñu mas gis njaxlaf bu mat bi nekk diggante juróom-ñaar-fukki at yi ak ñaar-fukki ñetti téeméeri fan ak téeméer yi, yi Danyeel doon sàkku a xam ak xol bu dëgër. Danyeel dafa mel ni mbooloom Yàlla ci bés yu mujj yi.

Réew mi di bég ci ay sabbaam mooy cér gi ci kóllère ga ñu joxoon Israayil bu yàgg ba tey, te boole woon leerug noppalu suuf si benn yoon ci bépp juróom-ñaareelu at. Kóllère googu dafa boole woon wàllug juróom-ñaareelu at yi di dellusi juróom-ñaari yoon. Dafa itam boole woon bàyyi ak dello alal ak jaam yi ci mujjug juróom-ñaari wàll yi ci juróom-ñaareelu at yi (ñeent-fukk ak juróom-ñeent at), ca màggalu xewu ga ñuy wax jubilee. Yawut yi déggulwoon njariñ yu kóllère googu, te 2 Chronicles wax na ne juróom-fukk at yi ñu nekk ci njaam, yi Yereimiya yonent bi waxoon, daño tegtaloon ñeent téeméeri ak juróom-fukk at yu njàppandikoo ak Yàlla. Ci ñeent téeméeri ak juróom-fukk at, bu fekke ne Israayil bu yàgg ba tey toppoon ndigal yi nekk ci kóllère gi, ni ñu leen tëralé ci Leviticus 25, kon dina amoon juróom-fukk at yu suuf si noppal. Atu Bibl bi mooy ñetti téeméer ak juróom-benn-fukk fan, te ñetti téeméer ak juróom-benn-fukk fan, bu ñu ko laale ak juróom-ñaari yoon (“juróom-ñaari yoon”), dina tollu ci ñaari junni ak juróom téeméer ak ñaar-fukk fan.

Ñaar-fukki atum juróom-ñaar fukk ak juróom ñaar mi, ci lu wóor, moom lañu lëkkale ak noflaayu suuf si, te noflaayu suuf si itam, ci lu wóor, moom lañu lëkkale ak “juróom-ñaar yoon.” Dañeel dafa doon seet a “xam diggante bi” nekk ci “jaamug juróom-ñaar fukk at yi,” ak “ñaari junni ak ñetti téeméeri at yi,” “bala ñu sellal kër Yàlla ga.” Kon nag, dafa doon seet a xam diggante bi nekk ci gis-gisu “chazon” ak gis-gisu “mareh.” Manul a nekk ñu man a xam diggante boobu, su fekke ñu nanguwul noflaayu suuf si ci Léwíitiik ñaar-fukk ak juróom ak ñaar-fukk ak juróom-benn, ak jaamug juróom-ñaar fukk at yi ñi Yeremiya wax. Su fekke gëmuloo ne “juróom-ñaar yoon” di jamono ju Yàlla waxoon ci kanam, di ñaari junni ak juróom téeméer ak ñaar-fukk at, danga gén bopp sa ci ñi Dañeel di tegtal ci jamonoy mujj yi. Millerit yi dañoo gëmoon ne “juróom-ñaar yoon” ab waxu jamono la woon, waaye Adventism dootul ko gëm.

Naka lañu ko waxe ci yeneen yonent yi ñépp, Daniel mooy misaal nit ñi Yàlla ci mujjug àddina, te waxi Sœur White ci mbëggeelam ngir xam diggante bi nekk ci diggante juróom-ñaari fukki at yi (ñiñu tudde “juróom-ñaari yoon”) ak ñaari junni ak ñetti téeméeri at yi, dafay tegu ci bëgg-bëgg bi nit ñi Yàlla ci bés yu mujj yi war a am. Naka lañu ko waxe ba noppi ci mbind yi weesu, amul benn dëgg gu ñu tegu ci sàrt yi 1843 ak 1850, gu mbind yi Sœur White di ko taxawal ci yoon wu jub, te di ko dëggal ci ay yoon yu bari.

Joye Miller yi dina leer fukk yoon gën a leer ci Yuuxu Guddi gi ci mujjug fan yi, te ci loolu, joye yi daan nañu tegtal nattu mujj gi ngir janq yi ci Adventism. Joye yooyu mooy dëgg-yu dëkk ci ndombo yi ñu tegtal ci taabal yi Habakkuk, ak joye yi ci boyetu ndaw li ñu sampoon ci kaw bant ba ca diggu néegu Miller. Nattu yu dëkk yooyu mooy nattu mujj gi, waaye noonu itam, mooy sañ-sañu Xel mu Yëgle. Bañ a nangoo dëgg yu dëkk yi, yi ñu melale woon ni joye ci géntu Miller, mooy itam ci benn yoon bañ a nangoo Xel mu Yëgle.

“Naxub na mujj ci naxub Seytaane dina doon ngir def ba seedeelu Xelu Yàlla amul njariñ. ‘Fu gis-gis amul, nit ñi dañuy sanku’ (Kàddu yu Xel 29:18). Seytaane dina liggéey ak xareñ, ci yeneen yoon yu bare ak jaarale ko ci yeneen juntu kaay, ngir yëngal kóolote askanu Yàlla deskat yi ci seedeelu dëgg gi. Dina indi ay gis-gis yu dul dëgg ngir réerloo, te dina jaxase lu dul dëgg ak lu dëgg, ba tax nit ñi sib ko, ba ñuy jàpp ne lépp lu tudd gis-gis mooy xeltu safara; waaye xol yu jub, bu ñu méngale lu dul dëgg ak lu dëgg, dinañu man a ràññee seen diggante.”
Selected Messages, volume 2, 78.

Léegi, nuy jëfandikoo yokkute xam-xam bi amoon ci taarixu Millerites yi tambalee ci 1798 ba 1844, waaye nuy ràññee ne, doonte Millerites yi nekkoon nañu ci dëgg ci seen jëfandikoo yoon yi ci waxi yonent yi, dañoo yemoo ci seen taarix bi ñu leen yékkatee woon. Léegi nu ngi ci mujj i fan yi, te ci maas bu mujj bi (ñeenteel bi) ci Adventism. Ci jamono jii, Adventism dafa fees lool ak jàngale yu ñu ci dugal ak aada ak cosaan yu ñu ci taxawoo (jewels yu dëggul) ba tax mu xamulati lan mooy dëgg-yu sax yi nekk ci cosaanam. Xamul yoo xam ne lan mooy dëgg yooyu moo tere Adventism mu dëgg njariñ ak solo dëgg yooyu, te dafay def itam ne ndigël yi ñuy faral di delloo ngir aar ak sàmm dëgg yooyu amul njariñ.

Bala nu nu dëgër ci kanam ci tekkiinu Gisël gi Gabriel jox ci mbiri dexu Ulai bi, dinañu jëkk a jëfandikoo ay tomb yu am solo te lëkkaloo ak dëgg yu màgg yu cosaan ak boroom kàddu gu Xelum Yëgle bi. Teolojiens yu jamono jii di wax ne wax ju topp jii moo wone ne yëgle waxtu wi

gëna yàgg ci Biibël bi mooy ñaar-fukk ak ñett téeméeri at.

Xam-xamu taalibey yi waaree “xibaar bu baax bu nguur gi” ci jëwriñu ñëw gu njëkk gu Kirist, amoon na lu mu méngoo ak xam-xamu ñi yéglee wax ji ci ayib gi ñaareel ci ñëwam. Naka taalibey ya génn, di waare naan: “Waxtu wi mat na, te nguurug Yàlla jege na,” noonu itam Miller ak ñi bokk ak moom yéglee nañu ne jamono yégle yu waxi Yàlla, bi gëna gudd te di mujj bi Bibl bi wone, dafa bëggoon a jeex; ne atte bi jege na, te nguur gu dul jeex ga dina tàmbali. Waare taalibey ya ci mbirum waxtu, sukkandikoo woon na ci juróom-ñaari ayu-bés yi ci Daniel 9. Wax ji Miller ak ñi bokk ak moom joxe woon, yégle woon na jeexitalu 2300 fan yi ci Daniel 8:14, yi juróom-ñaari ayu-bés yi di céram. Waare bu nekk sukkandikoo woon na ci matug benn xaaju jamono yégle gu réy gee doon benn.

“Niin ay tolluwaay jëkk ya, William Miller ak ay àndandoom, ñoom ci seen bopp gëstuñu woon bu baax solo gi nekk ci ndigal bi ñu yóbb. Njuumte yu yàgg a sax ci biir kërceg bi tere leen a agsi ci tegte bu jub ci benn poñ bu am solo ci waxu yonent bi. Moo tax, doonte ñu yégle woon ndigal bi Yàlla dénk leen ngir ñu jox ko àddina si, waaye ndax seen déggadiwaat ci maanaam, ñu daanu ci naqaru yéem.” The Great Controversy, 351.

Wax ji ne: “Miller ak ñi mu andaloon yégle nañu ne jamono yëngu-yëngu gu gën a gudd te mujj gi ñu gis ci Biibël bi doon jeex ba agsi,” te ñi xam-xam yu yàlla claim nañu ne jamono yëngu-yëngu gu gën a gudd te mujj gi mooy ñaari junni ak ñetti téeméeri at. Te itam ñoom ne lii la Sœur White di jox xamle ci wax ji, ndaxte, ci seen wax, moom dafay wax bu jub ci ñaari junni ak ñetti téeméeri at yooyu. Ñoom gumb nañu ci benn njaxlaf ak diggante juróom-ñaar-fukk at yi ak jamono bi di ñaari junni ak ñetti téeméeri at. Ñoom gumb nañu ci leer gi Daniel doon seet ngir xam ko.

Ellen White nekkoon na ci ñi doon Millerite, te xamoon na yégle yi ñu sampoon ci tablóo pioniee bu 1843 bi, ak ci tablóo pioniee bu 1850 bi F. D. Nichols walloo. Tablóo bu 1850 bi, bi Nichols defaroon, waajal nañu ko woon ca kër Nichols, ci jamono ju bees jooju sax James ak Ellen White nekkoon ak Nichols. Gudd gi gën a yàgg ci jamono yu yonntent yi nekk ci Biibël, gi ñu tegtal ci ñaari tablóo yooyu ñoom ñaar, du ñaari junni ak ñetti téeméeri at yi, waaye mooy “juróom-ñaari waxtu” yi, ci Leviticus ñaar-fukk ak juróom-benn.

Bëgg ne pasaj bi jiitu bi di wone ne mooy wone gu ñu soloo ci ay waxyu Yàlla ne ñaari junni ak ñetti téeméeri at yi mooy jamono ju gën a yàgg te mujj ci ay jamono yu yonent, loolu dafa tax mbind yi Sister White di wax di weddi seen bopp. Su fekke ne moom dafa gëm li teoloog yi wax ci pasaj bii, kon lan la tekki bi mu nangoo ab tabloo yi dëgëral “juróom-ñaari yoon?”

“Gis naa ne, tablo bu 1843 bi, loxo Boroom bi moo ko jiite woon, te waru koññ soppi; te lim yi nekkoon ni Moo ko bëgg; te loxoom dafa nekkoon ci kawam, daldi nëbb benn njuumte ci yenn lim yi, ba kenn mënu ko gis, ba keraak ba mu dindi loxoom.” Early Writings, 74.

Ñi bëgg a sax seen aada yi ak seen léeb yi, ñu mën na wax ne ci tabloxi 1843 bi, Boroom bi dafa teggoon ay loxoom ci kaw njuumteb “juróom-ñaari waxtu,” ba keraat mu jële loxoom gannaaw. Li jafe ci xalaat boobu mooy ne Sœur White moom moo waxe woon kañ la Boroom bi jële loxoom ci nimeru yi; loxoom jëlees na ko woon bala 22 Oktoobar 1844, bu yàggul gannaaw njëlë ji jëkk. Ci seedeem ci mbir moomu, moom day wax njuumte gi ñu yéxat, te leer na ne njuumte googu duwoon

“juróom-ñaari waxtu.”

“Ñi ñi takku, ñi ñàkk xel te sax ci seen ngëm, ñoo xamuloon lu tax seen Boroom ñëwul, deesu leen bàyyi ci lëndëm. Benn yoonaat, ñu leen jiitewoon ci seen Bibl yi ngir seet jamono yi yégle ci kàddug Yàlla. Loxo Boroom bi tàggat na woon ci kaw nattu yi, te njuumte gi leeral nañu ko. Gis nañu ne jamono yi yégle ci kàddug Yàlla dafa yegg ba 1844, te daleel yu mel ni yi ñu joxe woon ngir wone ne jamono yi yégle ci kàddug Yàlla tēj nañu ci 1843, mooy sax firndeel ne dinañu yam ci 1844.” Early Writings, 237.

Bi loxo Yàlla “jële woon na loxoom ci kaw nataal yi, te njumte ga ñu leeral ko,” ba noppi ñu xam ne “téereb firnde yi ñu jëfandikoo woon ngir wone ne jamono yu wax ci kàddug yonent yi jeex nañu ci 1843, mooyoon itam li wone ne dañuy jeex ci 1844.” Jamono yu wax ci kàddug yonent yi, yi ñu jëkk a gëm ne dañoo war a jeex ci 1843, dañu leen wone ci tablo bu 1843, te mooy tablo bi kenn ku nekk ci ñetti téeméeri waarekat yu Millerite yi jëfandikoo woon. Jamono yu wax ci kàddug yonent yi, yi ñu wone ci tablo boobu te ñu wax ne dafa jeex ci 1843, mooy ñaari junni ak ñetti téeméeri at yi nekk ci Daniel saar 8, kàddu 14, ak ñaari junni ak juróom-ñaar-fukk at yi ci Levitikus 26, ak junni ak ñetti téeméeri ak juróom-ñett-fukk ak juróom at yi ci Daniel 12. Gannaaw njëkk njàqare ga, Boroom bi jële na loxoom ci njumte ga, te ba noppi Millerite yi xam ne firnde yi doon wone jeexitall jamono yu wax ci kàddug yonent yi ci 1843, dëgg-dëgg dañoo firndeel ne jamono yooyu jeex nañu ci 1844.

Tablo bu 1850, dañoo na ci atum 1850, te ñu tàmbalee koy jaay ci weeru Samwiye 1851. Ellen White bind na ne tablo boobu itam mooy matalug li ci Habakuk, ni mu ko bindoon itam ci mbirum tablo bu 1843. Tablo boobu itam dafa doon tektal gëstu yoon wu gëna gudd ci waxu yonent, muy “juróom-ñaar ñetti yoon” yi ci Levitik ñaar-fukk ak juróom-benn.

“Gis naa ne Yàlla nekkoon ci jébbale tabló bi ak Mbokk Nichols. Gis naa ne am na ci Biibël bi ab yégleb ci tabló bii, te bu tabló bii ñu ko defal nit ñi Yàlla, su doy ab kenn, doy na itam beneen; te bu kenn soxla woon ñu bindal ko ab tabló bu bees ci tolluwaay bu gëna yaatu, ñépp a ko soxla ni mel noonu.” Manuscript Releases, volume 13, 359.

Wax ne, wax Sister White wax ci ne Millerites yi “yégle nañu ne waxtu yégle bu gëna yàgg te mujj bi ñu gis ci Biibël bi dafa nekkoon ci wetu jeex,” lu jub la, ndaxte noonu lañu ko def. Waaye wax ne “waxtu yégle” bi “gëna yàgg” mooy ñaari téeméeri at ak ñett fukki téeméeri at yi, loolu dafay duggal seede Sister White ci boppam, te itam ci kaw jaar-jaaru nettali mággaay bi. Gëm léeb boobu mooy gëm fen, te ci fan yu mujj yi, ñi tànn a gëm fen, dañu koy def ndax bëgguñu dëgg.

Yeesu dugalulul boppam ak benn xeetu ndogal yu Yàlla mel ni garab guy yàggal metit ngir mu man a jaar ci coono buy bant. Yeesu sonn na ak coono bu Yàlla, bu gën a sore lépp lu benn ci mbindéefam mën a muñ. Waaye nit ku nekk bindees na ko ci nimirumam, te wax ju ñu tudd njaaxle mi ngi xamale ne nit ñi dañuy daan niki mu daane. Li mayoon Kirist muñ coonob bant bi mooy benn jikko ju mu amoon, te nit ñi itam dañu ko am.

Nañu xool ci Yeesu, mi di soskat ak matalakat sunu ngëm; moom mi, ndax mbégte mi ñu teg woon ci kanamam, muñ ko ci bant ba, xeeb toroxte ga, te toog na ci ndeyjoorug gànguna Yàlla. Ebre 12:1.

Yeesu muñ na coono yi bant bu kruwaa ba, ndaxte amoon na ab jubluwaay bu ñu ko teg ci kanamam, te nun itam ñu bind nu ci melokaanam, te noonu, nun ay mbind yu jubluwaay di yëngu ci sunu biir lañu. Loolu bopp na ci sunu bindin. Su ñu nu yóbbu ba nu gëm ne amul solo a xam fondaasiyoŋ yi Adventism, dootu nu am benn dooleb xol ngir def boobu mbir. Benn rekk la Xelu Sell mi man a yëngal ci yoonu Yàlla ngir daan xalis-bopp boobu Laodisee: mooy bëgg dëgg. Bëgg dëgg dees na ko nattu ak feeñug aaday ak cosaan yu yomb yu ñu def ngir dalal sunuy nopp yu di naan. Su fekke ne ci sunu neexu Laodisee amul ci nun yëene ngir xam dëgg ci sunu bopp, dees na nu réer. Fii la Adventism taxaw tey.

Daniyel mooy misaalu nit ñi Yàlla ci mujj-i fan yi, ñiy wut jaarale ko ci waxu yonent bi ngir dëgg xamante gi nekk ci diggante njaamug juróom-ñaar-fukk at yi ak waxu yonent bu ñaar-ñetti téeméeri at. Ñu rànñee waxu yonent bu ñaar-ñetti téeméeri at ne mooy waxtu yonent bi gëna gudd te mujj, loolu mooy bañ dëgg yu sax yi ci Adventism, te ci benn yoon bañ itam sañ-sañu Ruxu Yonent bi. Wax ne ba Millerite yi jébbalee waxtu yonent bi gëna gudd te mujj, ne mooy ñaar-ñetti téeméeri at yi, loolu mooy bañ seede ju jaarale ci nettali at yi.

«Nun am dara lu nuy ragal ci ëllëg, lu dul su nu fàtte yoon wi Boroom bi jiitewoon na nu ci, ak jàngaleem ci sunu jaar-jaari jamono ju weesu.» Life Sketches, 196.

Gabriël ñëw na Daniel ngir may ko xam-xam ci ñaari peeñ yi, “mareh” ak “chazon”; te mu sant ko mu xaajal ci xelam ne ñaari peeñ yooyu wuute nañu, doonte seede na ne am nañu benn diggante bu yaram ci waxu yonent bi. Peeñ mi dafa boole woon nguur-nguuri yonent yu ci Biirbu Sell mi nekk ci saar 7 ak 8, te yooyu dañoo doon dellu wax ak yaatal nguur-nguuri yu mel noonu ci saar 2. Xibaar bi itam dafa boole woon waxtaan wu nekk ci asamaan, wi tegtaloon benn peeñ ni taccug dëkk bu sellu Yàlla ak ñi bopp ci moom, ak beneen peeñ ci jëf ju sell ji di delloo nit ña ak dëkk bu sell ba.

Bi Gàbriyeel di joxe tekki bi, bi mujj mu nekk xol bu ndawul wax ji ay Millerites doon waare, amoon na jikkoo bu nekk ci diggante ñaari gis-gis yi, te war na ñi matal ndigal li ñuy defee tasu xel ci tekki bi seet ko. Benn ci ay wuute yi, ñaari baat la koy tektal, te ñoom ñaar ñépp dañu leen tekki ni “dogal nañu.”

Ñaar-fukk ak ñaari ayu-bés ñoo ñu jagleel sa xeet ak sa dëkk bu sell bi, ngir jeexal tooñ bi, ak ngir def ba bàkkaar yi yem, ak ngir def njubte ci ndoxal, ak ngir indi njub gu dul jeex, ak ngir tēj vision ak kàddug yonent, ak ngir diw Most Holy bi. Xam nag te dëggoo ne, dale ci génug ndigal li ngir delloo ak tabax Yerusaleem ba ca Masiya bi, Boroom Kilifa bi, dina am juróom-ñaar ayu-bés ak juróom-benn-fukk ak ñaar ayu-bés: pénc mi dinañu ko tabaxaat ak miir mi, sax ci jamono yu metti. Te gannaaw juróom-benn-fukk ak ñaar ayu-bés, dees na dagg Masiya bi, waaye du ngir boppam: te xeetu kilifa gi di ñëw dinañu yàq dëkk bi ak kër gu sell gi; te mujjam dina ànd ak mbëbët mu mel ni ndox mu barey daw, te ba ci mujju xare bi, yàqu-yàqu yi ñu dogal na leen. Te dina dëggal kóllëre gi ak ñu bare di benn ayu-bés: te ci diggu ayu-bés ba dina tax ba sarax yi ak ndawtal yi daldi taxaw; te ndax lawug ay lu bon tey jegjël, dina ko def muy neen, ba peeg ba ag mujju, te li ñu dogal dinañu ko tuur ci kaw ki neen. Daniel 9:24–27.

Ñaar fukk yu juróom-ñett (ñeent téeméeri ak juróom-ñeent fukki at) dañu dogal ci kaw xeet wi ak dëkk bu sell bi. Kàddu ga ñu tekki ni “dogal” mooy “gor”, te kàddu googu mooy wone ab diir walla jamono ju ñu jàppal Yawut ya ak Yerusalem. Mu itam doon wone jamono ju ñàkk déggal ga, ji indi alagug Yerusalem ak njaamug juróom-ñett fukki at ya. Kon ñeent téeméeri ak juróom-ñeent fukki at ya dañu ko “dogal”, di tàmbalee ca ñetteelu ndigal ba. Ñiari ñaar téeméeri ak juróom-ñeent fukki at yu jëkk ya ci ñàkk déggal ga ñoo indi ñetti xare yi Nebukadnesar dugge, alag gu mujjug Yerusalem, ak tasaaroo ak njaamug juróom-ñett fukki at yi ci Israeel gu dëgg gi ci Babilon bu dëgg bi.

Ndigal bu njëkk ba xàjjal na jegeelu njaam ga, te mu tàmbali liggéeyu yokk Jerusaleemaat. Ñetteelu ndigal ba xàjjal na tàmbalig at yi ñaar-fukki téeméeri ñetti téeméeri. Ag ñëwug malaaka bu jëkk bi xàjjal na jegeelu njaamu Israayil bu xel mi nekk ci Babbiloon bu xel mi diiru junni ak ñaar téeméer ak juróom-benn-fukk at, te xàjjal na itam tàmbalig diiru ñeent-fukk ak juróom-benn at, ba Kirist jëfandikoo waa Miller ngir génn ci njaam te tabax kër Yàlla gu xel.

Baatt bi ñu tekki ñaari yoon ne “dogal na ko” ci ay aaya ñaar-fukk ak juróom-benni ak ñaar-fukk ak juróom-ñaari mooy “charats,” te maanaam mooy “gaañu” ak “dogal”. Ci waxu yonent bi, “dogaloon na” ne papasi bi dina jot benn “gaañu gu rey,” ci mujjug indignation bu jëkk bi. Mooy benn baat boobu la Daniel jëfandikoo itam ci saar 11, aaya 36.

Te buur bi dina def ni ko soobee; dina yëkkat boppam, dina màggal boppam weesu bépp yàlla, te dina wax ay wax yu yéeme ci kaw Yàlla ju kaw yàlla yi, te dina am njàmbaar ba mer gi mat; ndax li dogees na, loolu mooy am. Daniel 11:36.

Ci saraxu fanweeri benneel, “buur bi” mooy paapaase bi. Paapaase bi dafa waroon a jàmm ba 1798, ba mu jotee ay gaaw yu rey. Noonu nag, njëkk “mer mi” dafa war a “mat,” ndaxte boobu “mer” dañu ko woon “dogal” (santaane) ngir mu “ame.” Ci jeexital njëkk mer mi ci buur gu bėj-gànnar gu Israyil, bi tàmbalee ci 723 MBK te mujje ci 1798, paapaase bi jot na “gaaw gu rey.” Kàddu gi ne “dogal” tekki na “gaaw.”

Te gis naa benn ci ay boppam mel ni dañu ko gaañu ba dee; waaye juram ga koy rey ñu ci wéral ko; te àddina bépp yéemu topp rab wi. Révélation 13:3.

Sàrtu yeneen waxin Millerite yi ci mbirum waxu yàlla dafa sukkandikuwoon ci ñaari kàttan yu yàq te yàqu, mooy xeeti ñaawteef gu bokk ci paganism, teg ci topp papalisme. Ñoom xamoon ne ñaari kàttan yooyu dañoo war a daanu, baatal te yàq kër Yàlla ak mbooloo mi, ni ko “chazon” gi diir ci gis-gis bu Daniel saar 8, aaya 13.

Ba ci gannaaw ma dégg benn sell buy wax, te beneen sell ne sell boobu doon wax: “Ba kaña lay nekk peeñ mi ci mbëggeel bu bés bu nekk, ak moytu réy mi di yóbbu yàqule, ngir jox xelal bu sell bi ak mbooloo mi, ba ñu daan leen ci suuf?” Daniel 8:13.

Kàttan gu yàqug teyit pap bi war na a jéggi ci suufu bérab bu sell bi ak mbooloom ñi sell ñi diirub junni ak juróom-ñaari téeméer ak juróom-benn-fukk at.

Waaye kër gi nekk ci biti kër gu sell ga, bàyyi ko; bu ko natt, ndaxte joxees na ko xeeti ñi dul Yawut yi; te dëkk bu sell bi dinañu ko doxal ci seen tànk diiru ñaar-fukk ak ñaari weer. Te

dinaa may samay ñaari seede doole, te dinañu wax ci turu Yàlla diiru junni ak ñaari téeméeri fan ak juróom-benn-fukk fan, soloo ay yére yu ñu defare ak saag. Apokalips 11:2, 3.

Ci mujjee xeex bu njëkk bi ci atum 1798, yonent bi dogaloon na ngir “gaaw” papasi bi. Ci Daniel ñent, dogal boobu feeñ na ci ñaari aaya yu mujj yi, te baat bi ñu tekk ñaari yoon ne “dogal” ci aaya yooyu, moom mi ngi bokk ak peeñu “chazon” bi, waaye baat bi ñu tekk ne “dogal” ci aaya ñaar-fukk ak ñeent, mooy beneen baat bu Hebre, te mi ngi bokk ak peeñu “mareh” bi. Daniel, miy teeru nit ñi Yàlla ci mujjug jamono, dafa doon wut a xam njàppante diggante ñaari peeñu yooyu, yi Jàbriil waxoon ko mu xel mu taxale leen.

Dina kontine ci mbir mi ci bataaxal bi ci topp.

“Yàlla du nu may yeneen xebaar bu bees. Danu war a yégle xebaar bi nga xam ne ci atum 1843 ak 1844 moo nu génne ci yeneen mbooloom jaamu Yàlla yi.” Review and Herald, 19 Samwiye, 1905.